

Call for papers: Taal & Tongval-colloquium
“Werkwoordsvolgorde in een ruimer perspectief”

(Gent, 19 november 2010)

Op vrijdag 19 november 2010 vindt in Gent (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde) het jaarlijkse Taal & Tongval-colloquium plaats rond het thema ‘Werkwoordsvolgorde in een ruimer perspectief’.

Achtergrond

De voorbije decennia is het onderzoek naar de variatie tussen de werkwoordsvolgorde voltooid deelwoord – persoonsvorm (de zogenaamde ‘groene volgorde’) en de volgorde persoonsvorm – voltooid deelwoord (de ‘rode volgorde’) in de Nederlandse bijzin uitgegroeid tot een klassiek thema van de Nederlandstalige variatielinguïstiek. Vanaf de jaren vijftig zijn in de neerlandistiek uiteenlopende taalexterne en taalinterne factoren voorgesteld die de (in principe vrije) keuze tussen beide volgordevarianten mee helpen te bepalen, zoals:

- regionale taalvariëteit (dialect – standaardtaal, exogeen taalgebruik)
- stilistische taalvariëteit (formeel – informeel, geschreven – gesproken, vaktaal)
- accentuering van de werkwoordcluster en omringende constituenten
- morfo-syntactische analyse van de werkwoordcluster en omringende constituenten

In het colloquium willen we expliciet aanknopen bij de onderzoekstraditie waar de keuze tussen de rode en groene volgordevariant in het taalgebruik centraal staat. In het gros van de publicaties is de variabele werkwoordsvolgorde echter in een relatief isolement bestudeerd met een exclusieve aandacht op de factoren die de volgorde in de tweeledige clusters bepalen in het Standaardnederlands.

Gesuggereerde topics

Met het colloquium willen we sprekers uitnodigen die het onderzoek naar de rode en groene volgorde binnen een ruimer beschrijvend en/of theoretisch perspectief willen plaatsen:

(a) een ruimer syntactisch perspectief

Hoe kan de volgordevariatie in de tweeledige werkwoordclusters in verband gebracht worden met de volgorde van meerledige werkwoordclusters? Meer bepaald, hoe werken de factoren die de keuze voor de rode en groene volgorde sturen in tweeledige clusters in op meerledige werkwoordclusters?

(b) een ruimer regionaal perspectief

Hoe verhoudt de volgordevariatie in de (tweeledige en meerledige) werkwoordclusters in de standaardtaal zich tot de werkwoordsvolgorde geattesteerd in de Nederlands en Duitse dialecten? Hoe zijn eventuele verschillen te verklaren? Zijn de factoren die de keuze voor de rode en groene volgorde sturen in de standaardtaal ook van tel voor de dialecten? In welke mate is er sprake van een continuüm tussen het Nederlandse en Duitse dialectgebied op het vlak van werkwoordsvolgorde?

(c) een ruimer historisch perspectief

Hoe is de moderne volgordevariatie ontstaan in het Nederlands (en de Duitse dialecten)? Is er sprake van een volgordeverandering in volle ontwikkeling? Welke factoren in de geschiedenis van het Nederlands kunnen bijgedragen hebben tot de moderne volgordevariatie?

(d) een ruimer theoretisch perspectief

Vormt de volgordevariatie in de werkwoordcluster een uitdaging voor het Humboldtiaanse principe van één-vorm-één-betekenis? Wat is de status van de factoren die de woordvolgorde in de werkwoordclusters bepalen in de syntaxis van het Nederlands? Werken die factoren ook door in andere domeinen van de Nederlandse syntaxis? Kan de problematiek van de variabele werkwoordsvolgorde in verband gebracht worden met crosslinguïstische patronen?

Abstracts

Geïnteresseerde sprekers kunnen hun abstract van maximum één bladzijde (inclusief referenties) **vóór 30 juni 2010** opsturen naar evie.cousse@ugent.be. Ten laatste op 1 september 2010 wordt meegedeeld of het abstract aanvaard is. Een lezing zal 20 minuten duren, gevolgd door 10 minuten discussietijd.

Publicatie

Een selectie van de lezingen wordt gepubliceerd als themanummer van het tijdschrift *Taal & Tongval* (<http://www.meertens.knaw.nl/taalentongval>).

Uitgenodigde sprekers

- Sjef Barbiers (Universiteit Utrecht, Meertens Instituut)
- Gert De Sutter (Hogeschool Gent)
- Susanne Wurmbrand (University of Connecticut)

Namens het organiserend comité,
Evie Coussé (Universiteit Gent)